

ЛИТЕРАТУРЕН
ИНСТИТУТ
Ф. № 8
ИНВ. № 68

ЛАЗАР САПУНЧИЕВ.

ЛИТЕРАТУРЕН
ИНСТИТУТ
Ф. № 8
ИНВ. № 5806ЛИТЕРАТУРЕН
ИНСТИТУТ
Ф. № 8
ИНВ. № 5806

Съученик на Валцаров в Малинното училище.

Постъпихме в Морското училище през август 1926 год. Валцаров беше в паралелка "А", а аз в "Б". След като ни облякоха в морския униформа по време на строевите упражнения, които ставаха едновременно за двата класа, започнахме да се опознаваме помежду си. Валцаров рязко се отличаваше от всички ни: висок, слаб, малко изкривен, с живи и горящи очи. Той привличаше мнозина около себе си, особено с разказите за Пирина и за борбите между македонците. Още от първите дни разбрахме, че тоя човек не е за тука и че надали ще може изкара и първия пробен месец на суровия живот в училището. Упоритият му характер победи физическите недостатъци и той остана в училище. Винаги извън учебните занятия бяхме заедно, та в течението на три години от теоретичния курс можех да го наблюдавам и опознавам. Валцаров беше незаменим другар и събеседник и името му все по-често започна да се споменава между другарите. Подофицерите и някои офицери го подиграваха, че няма правилен строеж, че беше смешен в "рядък ход", че не бе устойчив и някога залитае. Той леко понасяше закачките и насмешките над него. Прояви се като поет още през първия курс: съчиняваше къси стихчета на хвърчащи листчета - възпяваше пролетта. Участвуваме във всички литературни забави, които бяха позволени в рамките на военния правилник, но и помежду си уреждахме литературни четения, особено преди и след вечерната проверка. Валцаров декламираше свои стихотворения, правеше паралели между наши писатели, като особено обичаше Яворов и Ботев, а от руските - Максим Горки. През време на тригодишния теоретически курс той често спореше с преподавателя по български език, главно за значението на Яворов и Вазов. Ходеше в библиотеката и там четеше. Купуваме литературни вестници. Когато се унесеме в четенето, забравяме се. Затова го подмятахме, че техник няма да стане, тъй като в училище за такива ни подготвяха. На него се дължеше вписването в училище на прогресивни вестници и списания, които криехме от началниците. Защитник на онеправданите си другари в ежедневиия казармен живот, Валцаров доста е "загазвал" пред началниците - малки и големи - които, по една или друга причина, се отнасяха доста благосклонно към него и той доста умело използваше това, за да поеме защитата на по-слабите и да отклонява контрола над него. Всички преподаватели го обичаха бащински и непринудено. И той беше внимателен към другарите си. Най-силната обида към някого беше неговата обичайна дума "яре".

През втория период на учението ни - "практиката", между 1929 и 1932 г. бяхме зачислени по разни части. С валцаров бяхме наедно четири месеца